



REGIONAL ASIA-PACIFIC CONFERENCE ON

GENDER AND DISASTER RISK REDUCTION

16-18 May 2016

Ha Noi, Viet Nam

Các xu hướng thu thập và phân tích thông tin về giới trong khu vực

Sanny Jegillos

Cố vấn cao cấp

Văn phòng vùng của UNDP tại Bangkok, Thái Lan

VẤN ĐỀ (1)

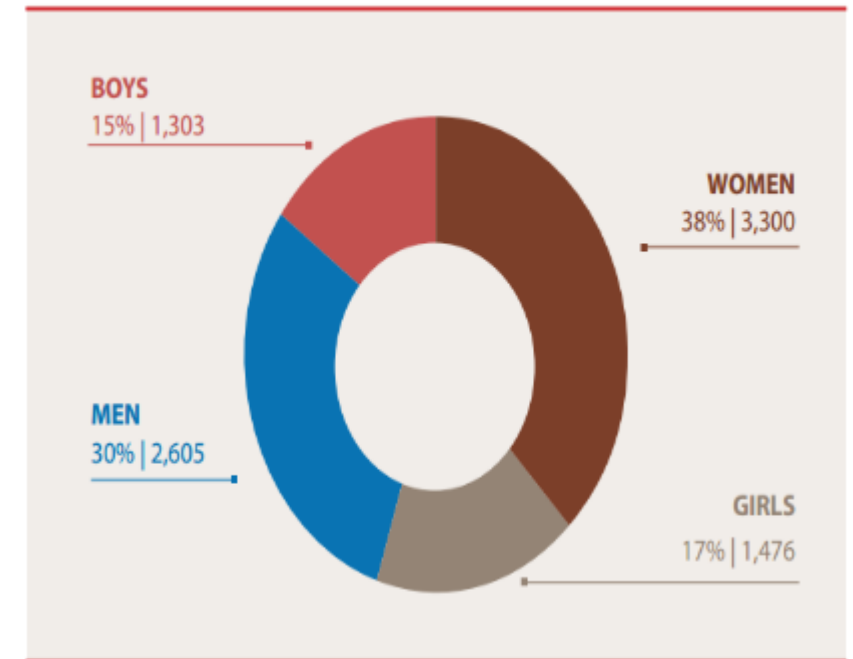
- Trước đây, các tập trung của ứng phó và cứu trợ khẩn cấp chủ yếu không có các nỗ lực để hiểu một cách hệ thống về các tác động và các yếu tố nhân quả.
- Không có dữ liệu thu thập và phân tích về thảm họa sẽ dẫn tới việc thiếu hiểu biết về các mối liên hệ giữa thảm họa và phát triển.
- Hiểu biết hạn chế về các tác động có tính chất tách biệt của thảm họa
- Nỗ lực đáng kể cần có để thu thập, ghi chép và phân tích các số liệu tách biệt để hiểu các tác động và các hành động ưu tiên nhằm xác định và giảm nhẹ rủi ro.



Tính dễ bị tổn thương dựa trên yếu tố giới và mức độ phơi bày trước rủi ro thiên tai – một số thực tế

- Phụ nữ chiếm 61% ca tử vong trong trận bão Nargis ở Myanmar vào năm 2008, 70 – 80% trong trận sóng thần ở Ấn Độ Dương vào năm 2004 và 91% trong trận bão vào năm 2001 ở Bangladesh
- Có mối liên hệ trực tiếp giữa rủi ro của phụ nữ có thể bị thiệt mạng do thiên tai và vị thế kinh tế - xã hội của họ (ví dụ như việc tiếp cận với thông tin, nguồn lực kinh tế và khả năng được thực hành các quyền lựa chọn cá nhân)
- Phụ nữ và trẻ em có khả năng bị tử vong trong thiên tai cao gấp 14 lần so với nam giới

FIGURE 18.1: DEATH TOLL IN NEPAL EARTHQUAKES 2015



Nguồn: Nepal PDNA

55% ca tử vong là phụ nữ và trẻ em trong trận động đất ở Nepal

**“Chính bất bình đẳng
diễn ra hàng ngày,
không chỉ có khi thiên
tai xảy ra, tạo thêm rủi
ro hơn và giảm cơ hội
sống của phụ nữ và trẻ
em gái”**

- Sarah Bradshaw và Maureen Fordham



Nguồn: Practical Action

Thảo luận gần đây nhất về giới và GNRRTT là gì? – Một số XU HƯỚNG liên quan

- Trước đây – Phụ nữ được nhìn nhận là **vô hình**
- Chuyển đổi:
 - Phụ nữ từ việc bị nhìn nhận là **đối tượng dễ bị tổn thương** tới việc được ghi nhận các **năng lực** của họ;
 - Phụ nữ từ việc coi mình sinh ra đã là dễ bị tổn thương tới việc nhận ra các thế mạnh của họ để **ứng phó, phục hồi và thích nghi**.
- Tình trạng dễ bị tổn thương với thiên tai có yếu tố giới còn bị chi phối bởi **độ tuổi**
- **Vai trò** của phụ nữ trong GNRRTT, phát triển và phục hồi bền vững
- Bắt đầu chuyển đổi từ **giảm nhẹ tình trạng dễ bị tổn thương và viện trợ**, tới **các cơ hội kinh tế và đầu tư** nhằm hỗ trợ GNRRTT và phục hồi có yếu tố giới



Bối cảnh

Số liệu có tách biệt về giới là:

- Hữu ích khi xác định các nhu cầu có khác biệt về giới trong hệ thống cảnh báo sớm, kế hoạch phòng ngừa, giảm tổn thất, các chương trình phục hồi sau thảm họa và phân bổ ngân sách.
- Cần có trong tất cả các ngành (dân số học, giáo dục, nhà ở, đất đai, sinh kế, y tế, các dịch vụ xã hội ...) nhằm cung cấp các hiểu biết cho việc lập kế hoạch các phương án can thiệp và đầu tư để giảm tổn thất.
- Hữu ích để khuyến khích đối thoại về các cách tiếp cận có tính lồng ghép (tổng hợp) hơn là cách tiếp cận độc lập dựa trên số liệu/ bằng chứng.
- Cần thiết cho thiết kế, triển khai thực hiện, giám sát và đánh giá các chương trình GNRRTT.

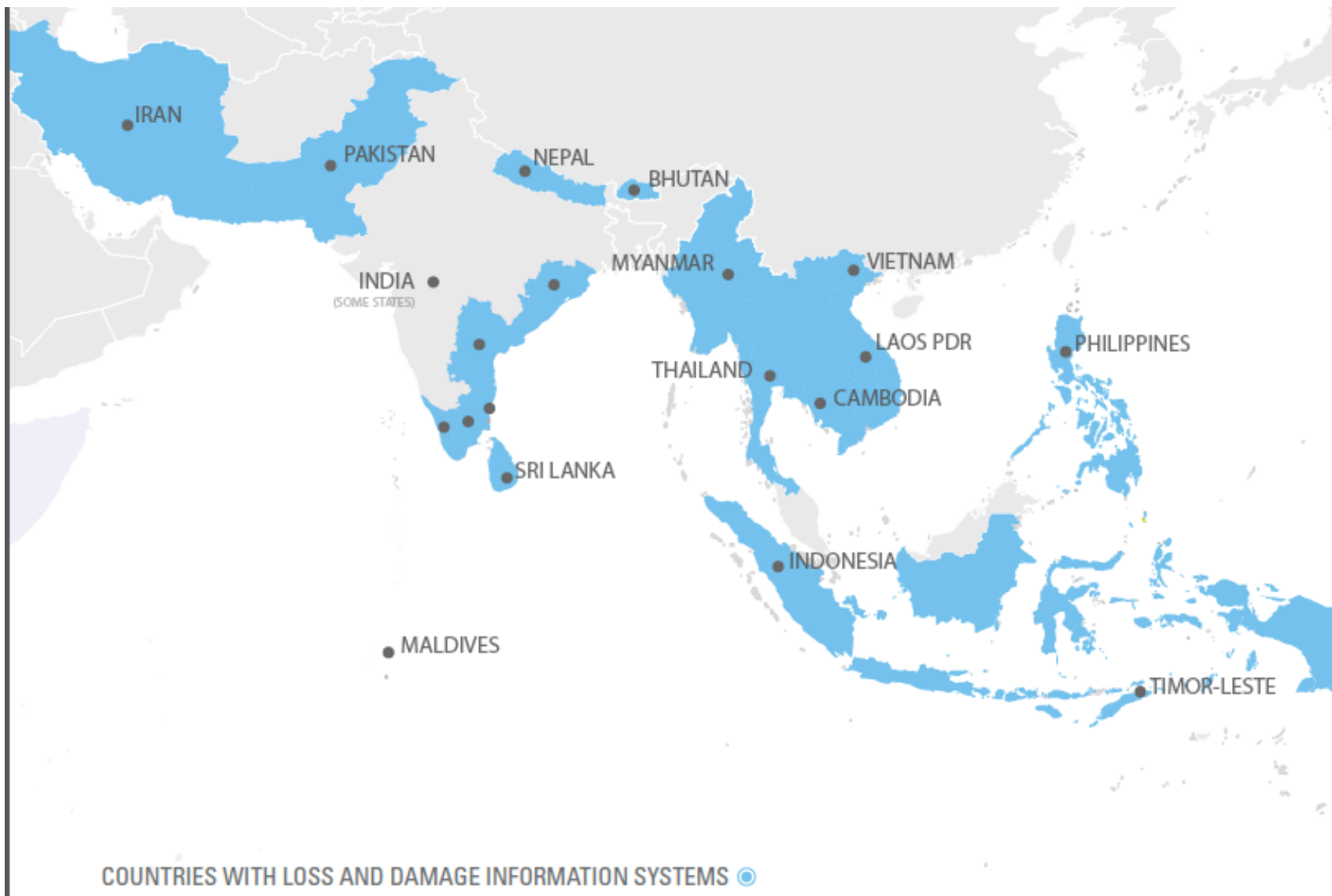


Các nỗ lực của UNDP trong việc xây dựng cơ sở dữ liệu quốc gia về tổn thất và thiệt hại trong thiên tai

- Nhằm hiểu các tác động của thiên tai, UNDP đã tích cực triển khai thực hiện phương pháp DesInventa vào năm 2002 ở bang Odisha của Ấn Độ.
- Trận sóng thần vào năm 2004 đã chỉ ra sự cần thiết phải có số liệu tách biệt cho việc lên kế hoạch phục hồi và giảm nhẹ rủi ro – Maldives, Sri Lanka, Tamil Nadu (Ấn Độ), Thái Lan và Indonesia
- UNDP đã hỗ trợ hơn 30 nước trên toàn cầu xây dựng cơ sở dữ liệu quốc gia về tổn thất và thiệt hại trong thiên tai



Cơ sở dữ liệu quốc gia về tổn thất và thiệt hại trong thiên tai

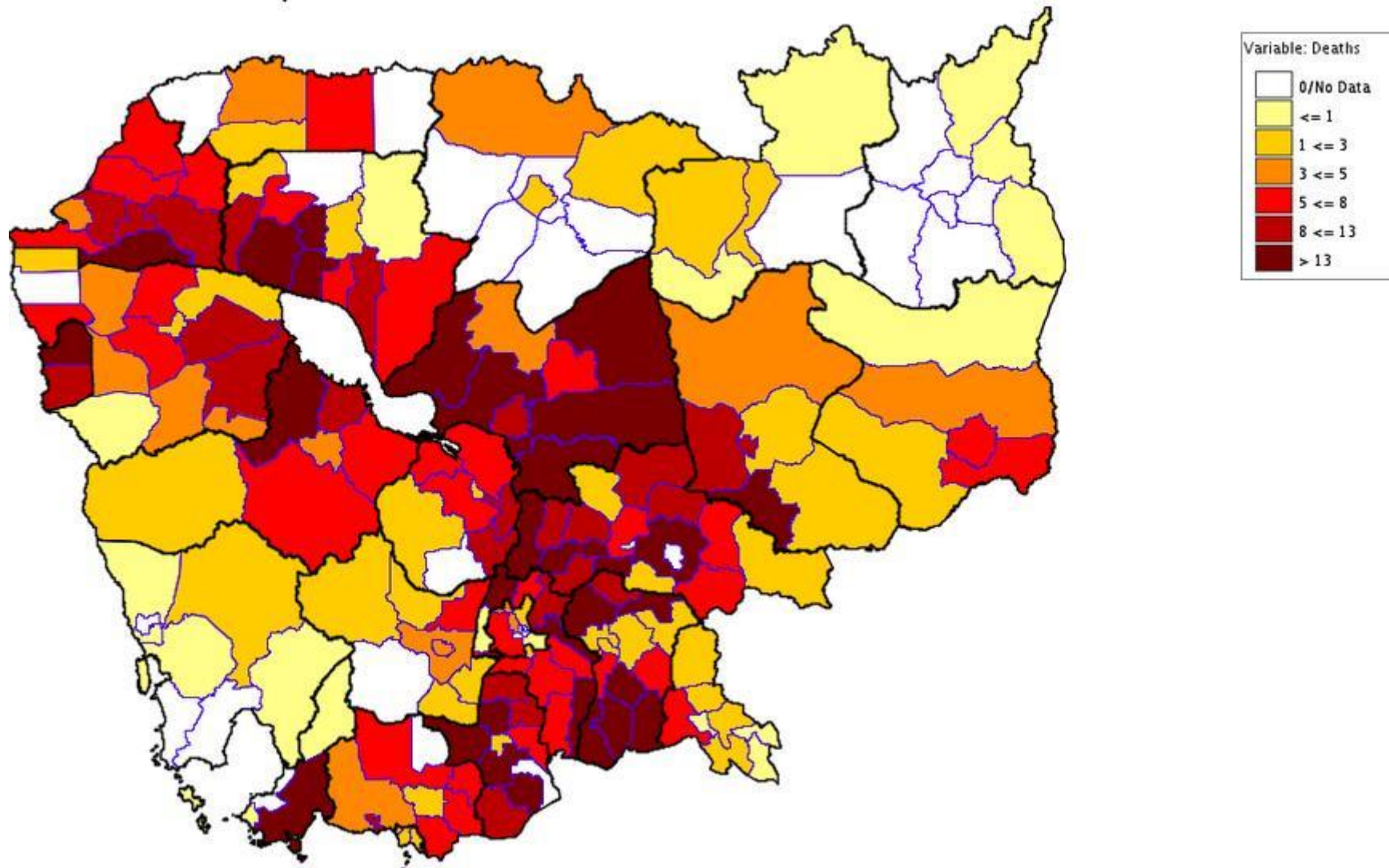


220,000 Hồ sơ
ghi chép

Sự kiện đầu tiên **1815**
trước công nguyên

15 quốc gia

Cơ sở dữ liệu tổn thất trong thiên tai của Campuchia – Tử vong do thiên tai (2000-2015) có phân tách tại cấp xã



Về cơ sở dữ liệu tổn thất và thiệt hại trong thiên tai

- Dữ liệu được thu thập ở chất lượng cao – *cấp dưới huyện*
- Thông tin về số lần xuất hiện và tác động được thu thập trong khoảng thời gian dài (20-30 năm)
- Các tác động trực tiếp của một sự kiện
 - Thông tin chi tiết của sự kiện (*ngày, địa điểm, cường độ*)
 - Dân số bị ảnh hưởng (*tử vong, bị thương, bị ảnh hưởng ...*)
 - Thiệt hại và tổn thất theo ngành (*Giáo dục, Giao thông, Y tế ...*)
- Phân tích được tiến hành ở cấp tỉnh, huyện và dưới huyện để thấy được các xu hướng mới nổi, các mẫu của các sự kiện và tác động nhằm đưa vào các kế hoạch cấp quốc gia và cấp địa phương.
- Hầu hết các cơ sở dữ liệu thu thập số liệu có tách biệt được hỗ trợ bởi UNDP tại cấp địa phương (thông thường là cấp huyện/ xã hoặc tương đương)

Tuy nhiên, theo Đánh giá Tiến độ thực hiện Khung Hành động Hyogo: Số liệu có tách biệt về giới tính và độ tuổi (SADD) là then chốt để đưa ra các bằng chứng nhằm giải quyết các nhu cầu giới và các ưu tiên trong việc xây dựng các chính sách GNRRTT còn thiếu: Dữ liệu tách biệt giới chỉ có ở 14% các quốc gia và rất nhiều quốc gia trên thế giới hoàn toàn không có các dữ liệu tách biệt giới

Đánh giá Nhu cầu Sau thiên tai (PDNA)

Hướng dẫn Đánh giá Nhu cầu Sau thiên tai (PDNA) được xây dựng nhằm tính đến các cân nhắc về giới bao gồm:

- Tình hình trước thiên tai
- Ảnh hưởng của thiên tai về tổn thất và thiệt hại
- Thiên tai tác động vào kinh tế vĩ mô và sự phát triển của loài người.
- Nhu cầu phục hồi và tái thiết

Tuy nhiên, Theo Đánh giá Tiến độ Thực hiện Khung Hành động Hyogo: Các yếu tố giới chỉ được thể hiện 33% trong các phương pháp đánh giá nhu cầu sau thiên tai trong khu vực

CROSS-CUTTING SECTOR

GENDER

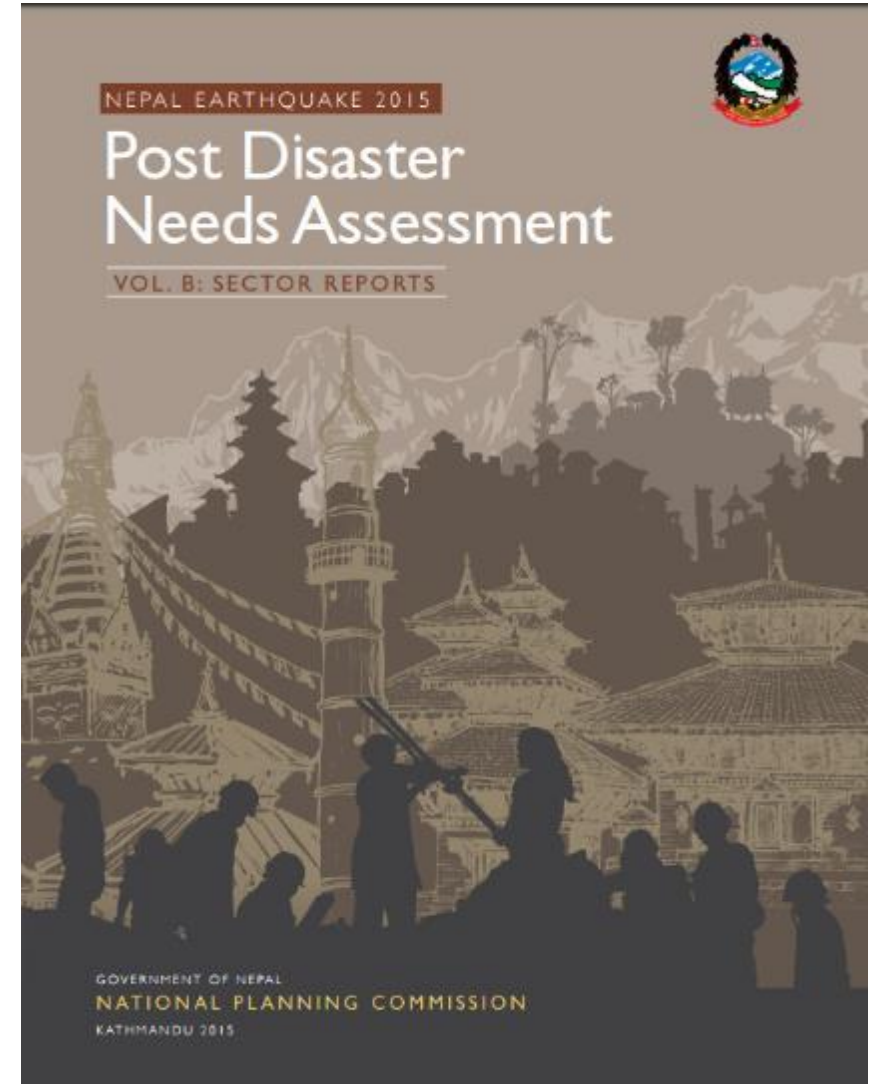


PDNA GUIDELINES VOLUME B

Đánh giá Nhu cầu sau thiên tai (PDNA) tại Nepal

- UNDP và UN Women đã hỗ trợ Đánh giá Nhu cầu sau thiên tai có tính đến yếu tố giới tại Nepal
- Đánh giá đã thu thập số liệu phân tách về giới tính cho số tử vong, tác động về tổn thất với sinh kế, nhà cửa và một số ngành quan trọng khác.
- Một chương riêng dành cho giới và các vấn đề hòa nhập xã hội khác đã chỉ rõ các cách hiểu về nghèo đói, tác động vào sự phát triển của con người cho phụ nữ, người khuyết tật, các nhóm chưa được tính đến trong các chính sách, chương trình, hoạt động phát triển và nhu cầu trước mắt cho các ưu tiên hỗ trợ phục hồi.
- Dựa trên Đánh giá nhu cầu sau thiên tai, UNDP đã xây dựng một chương trình phục hồi toàn diện dựa trên cách tiếp cận có nhạy cảm giới để phục hồi:
 - ✓ Phụ nữ được coi là các nhà lãnh đạo,
 - ✓ Khả năng của phụ nữ để gây ảnh hưởng, đàm phán, tương tác với các nhà ra quyết định, và
 - ✓ Sự tham gia của phụ nữ trong các mạng lưới khác nhau, các cơ hội học tập, tham gia vào các hoạt động công và phân bổ ngân sách
- Tiếng nói của phụ nữ từ trận động đất tại Nepal

<https://undpasiapac.exposure.co/voices-of-women-from-the-nepal-earthquake>



Quản lý rủi ro thiên tai dựa vào cộng đồng tại Việt Nam

- UNDP hỗ trợ một dự án thí điểm về việc kết nối thiên tai và kế hoạch thích ứng với biến đổi khí hậu với quá trình lập kế hoạch và mục tiêu ngân sách hàng năm
- Tiếp cận được thực hiện tại 8 tỉnh có nguy cơ cao và có 8,000 người hưởng lợi (trong đó hơn 50% là phụ nữ)
- Cách tiếp cận này đã được nhân rộng tới hơn 1,700 xã



Kết luận - “Khoảng trống” nhằm nâng cao dữ liệu giới, phân tích và ứng dụng

1. Cấp cộng đồng: (hộ gia đình, Quản lý RRTT dựa vào cộng đồng, khả năng ứng phó, phục hồi à thích nghi của cộng đồng, thích ứng dựa vào cộng đồng)
2. Đánh giá sau thiên tai
3. Cơ sở dữ liệu cấp quốc gia (tỉnh/huyện/xã) về tổn thất và thiệt hại trong thiên tai
4. Cơ cấu cấp vùng: Thống kê giới (TWG)
5. Toàn cầu: Khung hành động Sendai, Các mục tiêu phát triển bền vững
6. Các chương trình: Ban chỉ đạo và thực hiện giới của UNDP (UNDP GSIC)



Ngoài các tiến bộ đạt được, vẫn còn các thách thức. Các câu hỏi chính cần cân nhắc:

1) Cấp chính sách:

- Chính phủ có biết và hiểu tại sao việc thu thập dữ liệu tách biệt về giới tính và độ tuổi (SADD) lại quan trọng?
- Cần phải làm gì để thu thập dữ liệu tách biệt về giới tính và độ tuổi (SADD) một cách thường xuyên và hệ thống?

2) Cấp thể chế:

- Ai nên là người thực hiện thu thập dữ liệu tách biệt về giới tính và độ tuổi (SADD)?
- Dữ liệu nền giống nhau có dễ tiếp cận (sẵn có) ở tất cả các ngành?

3) Cấp địa phương:

- Ở cấp địa phương ai sẽ là người chịu trách nhiệm thu thập thông tin?
- Ở cấp địa phương có đủ năng lực để thu thập dữ liệu tách biệt về giới tính và độ tuổi (SADD)?

4) Việc ứng dụng Dữ liệu tách biệt về giới tính và độ tuổi (SADD):

- Làm thế nào để Dữ liệu tách biệt về giới và độ tuổi (SADD) có thể áp dụng nhằm cải thiện:
 - Phục hồi sau thiên tai
 - Đánh giá rủi ro
 - Chiến lược giảm nhẹ rủi ro?

Cảm ơn

sanny.jegillos@undp.org

Twitter sanny080911